

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722204469
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6722204469.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka a členiek senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej v právnej veci navrhovateľky - manželky: Ing. R. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. A. XXXX/XX, XXX XX N. F., občan SR, zastúpenej: JUDr. Zuzana Bejdová, LL.M., advokátka so sídlom K. XX, XXX XX C. C., proti manželovi: Ing. Q. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. A. XXXX/XX, XXX XX N. F., občan SR, zastúpenému: Mgr. Romana Maliňak, advokátka so sídlom D. T. X., XXX XX C. C., za účasti maloletého dieťaťa: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, občan SR, maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/138/2022-185 zo dňa 14. júna 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/138/2022-185 zo dňa 14. júna 2023 v napadnutých výrokoch II., III. a vo výroku IV. o náhrade trov konania **z r u š u j e** a v tejto časti **v r a c i a** v e c okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že: I. Súd manželstvo navrhovateľky Ing. R. N., rod. O., nar. XX. XX. XXXX a manžela Ing. Q. N., nar. XX. XX. XXXX uzatvorené dňa XX. XX. XXXX v C. C., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu C. C., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane 8, pod poradovým číslom XXX, rozvádza, II. Súd maloletého N. N., nar. XX. XX. XXXX zveruje na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky Ing. R. N., nar. XX. XX. XXXX. Otec maloletého Ing. Q. N., nar. XX. XX. XXXX sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého N. N.a, nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 450,- EUR mesačne vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. III. Súd styk otca s maloletým dieťaťom neupravuje. IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania a tvrdenia účastníkov dospel k záveru, že návrh navrhovateľky je v plnom rozsahu dôvodný. V zmysle § 1 ods. 1 zákona o rodine je manželstvom zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Jednou zo základných funkcií manželstva je vzájomné rešpektovanie sa, ďalej rešpektovanie svojej dôstojnosti, pomáhanie si, spoločná starostlivosť o deti a vytváranie zdravého rodinného prostredia. Ak dôjde k narušeniu niektorých z vyššie uvedených atribútov povinností a tieto sú dlhodobejšieho charakteru, pričom obnovenie manželského spolužitia nemožno očakávať, tak potom je to dôvod, aby súd manželstvo rozviedol. Základným predpokladom pre rozvod manželstva je skutočnosť, že manželia sa vzájomne odcudzili s tým, že už citové, rodinné, sexuálne a výchovné funkcie nie sú napĺňané v takom rozsahu ako to predpokladá manželstvo, pričom musí ísť o dlhodobejší stav. Navrhovateľka vylúčila akúkoľvek možnosť obnovenia manželského spolužitia. Z vyjadrení tak navrhovateľky ako aj manžela navrhovateľky vyplýva, že posledný intímny styk bol približne pred rokom. Navrhovateľka opakovane tvrdila, že ich manželstvo už dlhodobo nefunguje

s tým, že z jej strany ako aj zo strany jej manžela spočiatku boli ochotní vyvinúť snahu o nápravu narušených vzťahov, avšak toto sa ani napriek tomu, že navštevovali poradňu, nestalo. Ak aj napriek odbornému poradenstvu nedôjde k normalizácii vzťahov medzi manželmi, tak je manželstvo v rámci citových väzieb navrhovateľky voči odporcovi tak narušené a rozvrátené, že toto manželstvo súd musí rozviesť, keďže nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v dobrovoľnom zväzku, tak ako to vyjadruje § 1 ods. 1 zákona o rodine. Za týchto okolností, keďže navrhovateľka prejavila vôľu ukončiť manželstvo rozvodom a na tomto trvala aj po uplynutí viac ako siedmich mesiacov od podania návrhu, nešlo o nejaké krátkodobé, skratové konanie, ktoré by možno pramenilo z nejakého jedného, resp. viacerých maličkých nedorozumení. Keďže ide o dobrovoľný zväzok účastníkov manželstva, okresný súd takéto manželstvo rozviedol, pretože nikoho nemožno držať v manželstve proti jeho vôli. Na tomto nemôže zmeniť nič ani tá skutočnosť, že jeden z manželov si želá, aby súd manželstvo nerozviedol z dôvodu, že z manželstva pochádzajú deti. Čo sa týka postoja manžela, tento nevyvrátil tvrdenia, ktoré navrhovateľka v návrhu uviedla ako dôvod na rozvod manželstva, ale len všeobecným spôsobom poukázal na to, že podľa neho je manželstvo harmonické. Na základe týchto skutočností teda okresný súd, čo sa týka rozvodu manželstva, návrhu vyhovel.

3. Vo veci práv a povinností k maloletému synovi N. na čas po rozvode okresný súd poukázal na skutočnosť, že tak v návrhu ako aj v správe zo šetrenia pomerov a vo vyjadrení kolízneho opatrovníka na pojednávaní boli uvedené dôvody, pre ktoré má byť maloletý na čas po rozvode zverený do výchovy a opateru matke. Otec síce nesúhlasil, avšak dôvody, pre ktoré by maloletý mal byť zverený do striedavej, resp. spoločnej starostlivosti, nekonkretizoval, neuviedol protiargumenty. Otec mal možnosť sa od decembra 2022 podrobne vyjadrovať k predmetnému návrhu. Otec sa písomne nevyjadril a len v krátkosti na informatívnom stretnutí poukázal na to, že nesúhlasí so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky. Podmienka zverenia maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti, resp. do spoločnej starostlivosti rodičov, je daná vtedy, ak súd má preukázané, že u obidvoch rodičov je vhodné prostredie na výchovu maloletého dieťaťa. Čo sa týka spoločnej starostlivosti, okresný súd poukázal na to, že ide o pomerne nový inštitút v zákone o rodine, pričom hlavným predpokladom takéhoto zverenia by malo byť, že rodičia maloletého žijú v jednej domácnosti. V čase, keď návrh bol podávaný, rodičia maloletého nežili spolu, neskôr obnovili spoločnú domácnosť, avšak na pojednávaní konanom dňa 14. 06. 2023 tak navrhovateľka ako aj jej právna zástupkyňa poukázali na tú skutočnosť, že navrhovateľka je vlastníčkou nehnuteľnosti a že manžel bol vyzvaný, aby spoločnú domácnosť opustil. Z tohto dôvodu nie je predpoklad, aby mohla byť určená spoločná osobná starostlivosť, keďže navrhovateľka žije vo svojej nehnuteľnosti, pričom aj manžel potvrdil, že on sám má svoj byt a že by v ňom mohol bývať. Keďže navrhovateľka prejavila vôľu, že si neželá, aby jej manžel s ňou ešte býval, nie je možné maloleté dieťa zveriť do spoločnej starostlivosti rodičov.

4. K návrhu na zverenie do striedavej starostlivosti okresný súd uviedol, že mu nemohol vyhovieť z dôvodu, že nemal žiadnym spôsobom preukázané aké má možnosti otec, aby u neho jeho syn mohol byť v striedavej starostlivosti. To, že nebolo preukázané, či otec má alebo nemá vhodné podmienky, bolo dané správaním sa otca voči súdu ako aj voči Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a Mestu C. C. Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici aj Mesta C. C. vyplynulo, že títo z dôvodov na strane otca nemohli prešetrenie vykonať, keďže tento nereagoval na to, aby mohli vykonať u neho šetrenie pomerov, či je to vhodné prostredie, či tam niekto v súčasnosti býva, ako je zariadený predmetný byt, či to zariadenie vyhovuje pre výchovu maloletého v jeho veku, či má svoju vlastnú izbu, pomôcky atď. Správanie sa otca zamedzilo zistenie podstatných skutočností, aby mohol okresný súd posúdiť vhodnosť prostredia otca na výchovu maloletého. Keďže nebol splnený ani základný predpoklad možnosti zverenia maloletého do striedavej starostlivosti, okresný súd nemohol začať rozhodovať o zverení maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov.

5. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletým, tento okresný súd neurčil vzhľadom na tú skutočnosť, že otec nenavrhoval, aby súd upravil styk, pričom v návrhu matky je jednoznačne uvedené, že táto nenavrhoje, aby bol styk medzi maloletým a otcom upravený rozsudkom. Matka tvrdila, že otcovi nebude brániť v styku s maloletým a že na tomto sa budú vedieť dohodnúť. Za takto ustáleného skutkového stavu nebol dôvod určovať styk maloletého s otcom, pričom v čase rozhodovania ešte rodičia maloletého žili v spoločnej domácnosti a v prípade bývania v spoločnej domácnosti je nereálne určovať styk rodiča s maloletým dieťaťom. V prípade, ak sa nebude môcť realizovať styk, ktorý by bol v prospech maloletého, tak súd určí úpravu styku otca s maloletým dieťaťom.

6. Vo veci vyživovacej povinnosti otca voči maloletému okresný súd uviedol, že povinnosť starať sa o výživu maloletého dieťaťa je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečení osobných potrieb a výživy podieľajú obaja rodičia podľa svojich možností a schopností (v ktorých sa zohľadňuje vzdelanie, zdravotný stav resp. aj iné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status a tiež materiálne a finančné zázemie) a podľa pomeru ich zárobkov a celkovej finančnej a sociálnej situácie. Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov, predstavuje materiálnu hodnotu v určitom rozsahu porovnateľnú s finančným príspevkom, ktorý poskytuje druhý rodič vo forme výživného. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťa je samozrejme determinovaná vekom dieťaťa a ďalšími aspektami (napr. zdravotným stavom a podobne) s tým, že pri určovaní výšky výživného je potrebné brať ohľad na potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa a možnosti a schopnosti otca. Ich miera je podľa okolností prípadu rôzna, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa, školského zariadenia, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, potrieb, záujmov atď. Potreby maloletého dieťaťa sa musia skúmať vo vzťahu k životnej úrovni povinného rodiča (§ 62 ods. 2 zákona o rodine). Pri vyššej životnej úrovni rodiča súd určí výživné pre maloleté dieťa vo výške, ktorá môže aj prevyšovať reálne odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, a dokonca by súd mohol určiť aj možnosť tvorby úspor v zmysle § 63 ods. 3 zákona o rodine. V prípade, ak by rodič mal nižšiu priemernú mzdu ako je potreba pre plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu, môže sa určiť výživné aj nižšie, avšak minimálne také, ktoré by malo pokryť reálne odôvodnené alebo nevyhnutné potreby maloletého dieťaťa. Povinnosť rodičov starať sa o maloleté dieťa neznamena mechanickú rovnosť výšky výživného, ktorá by sa mala vynásobiť dvomi, že ak rodič, ktorému dieťa nie je zverené do výchovy a opateru, platí napr. ako v tomto prípade výživné 450,- EUR, tak by mali byť výdavky na výživu maloletého v sume 900,- EUR, ale znamená to, že úhradu potrieb na výživu dieťaťa, ktorú poskytujú obidvaja rodičia, matka poskytuje aj tým, že sa o maloletého stará a teda ide o tzv. nefinančné t. j. materiálne plnenie a tiež o tzv. osobnú starostlivosť, ktorá sa tiež považuje za určitý spôsob starostlivosti, ktorý nahrádza finančnú čiastku určenú výživným v určitej výške.

7. Otec sa k výške výživného žiadnym spôsobom nevyjadril, nespochybnil náklady, ktoré má jednak matka výlučne svoje, náklady, ktoré sú dané na maloletého, a náklady matky spolu s maloletým ako napr. platenie energií, stravy atď. Okresný súd preto vychádzal zo skutočností uvedených zo strany matky a dospel k záveru, že bežné výživné vo výške 450,- EUR spĺňa všetky uvedené zákonné aspekty a zabezpečuje splnenie primárnej zákonnej podmienky pre určenie výživného, ktorou je zabezpečenie oprávnených potrieb maloletého vyplývajúcich predovšetkým z možností a schopností platenia takéhoto výživného v rámci príjmov otca. Otec mal za posledných päť mesiacov od decembra 2022 do apríla 2023 priemernú mzdu v celkovej výške mesačne v čistom 2.655,- EUR. Aj po zohľadnení deklarovaných nákladov otca tomuto zostanú dostatočné prostriedky na to, aby platil bežné výživné vo výške 450,- EUR mesačne, pretože takto určené výživné v žiadnom prípade neohrozí zabezpečenie jeho dôvodných a objektívne opodstatnených potrieb. Výška výživného 450,- EUR predstavuje z príjmu otca v percentuálnom vyjadrení 16,9% s tým, že otcovi po zaplatení výživného zostane percentuálne z jeho príjmu ešte 83,1% na jeho osobné potreby, teda bude platiť vyživovaciu povinnosť len vo výške necelých päťtiny z príjmu. O trovách konania okresný súd rozhodol tak, že v zmysle § 52 C. m. p. nepriznal žiadnemu z účastníkov trovy konania.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec cestou právnej zástupkyne, a to čo do výroku II. a III. rozsudku. V odvolaní uviedol, že predmetnú právnu vec od doručenia návrhu konzultoval s advokátom, ktorý mu uviedol, že sa k návrhu nemusí písomne vyjadrovať a vyjadrí sa priamo na pojednávaní. Tento advokát manželovi zaslal aj stručnú a riadne neodôvodnenú žiadosť o odročenie pojednávania a následne bol nekontaktný, preto manžel oslovil svojho súčasného právneho zástupcu, ktorý zastupovanie prevzal tesne pred uskutočnením pojednávania. Manžel trval na svojej osobnej účasti na pojednávaní, avšak konajúci súd žiadosť o odročenie odmietol. V odvolaní ďalej poukázal na povinnosť súdu v civilnom mimosporovom konaní zistiť skutočný stav veci, pričom podľa jeho názoru okresný súd rozhodol bez toho, aby náležite zistil skutkový stav a opieral sa iba o tvrdenia navrhovateľky. Čo sa týka rozvodu manželstva, manžel uviedol, že vzťah nebol tak rozvrátený, aby sa pri vynaložení snahy obidvoch účastníkov nedal zachrániť. Rešpektuje názor okresného súdu, avšak nesúhlasí s klamlivými tvrdeniami o jeho správaní sa, o jeho násilnej povahe, či o tom, že sa nepodieľal na rodinnom živote. Následne sa vyjadril k vývoju vzťahu s navrhovateľkou s tým, že nesúhlasil s tvrdením, že neprejavoval snahu a záujem o rodinu. Navrhovateľke vadilo, že manžel pendloval medzi dvomi domácnosťami a prejavoval starostlivosť aj o deti z predchádzajúceho manželstva. Poprel tvrdenia navrhovateľky o incidente, pri ktorom ju mal fyzicky napadnúť s tým, že išlo o nechcenú udalosť, ktorú

ľutuje, a odmieta, že by sa jednalo o fyzický útok. Vo vzťahu k úprave styku s maloletým uviedol, že považuje za nepochopiteľný postup príslušných orgánov, ktoré skúmali pomery v byte na K. ulici č. XX v C. C. napriek tomu, že tam od počiatku konania nemal adresu trvalého pobytu a na uvedenej adrese sa nezdržoval. V čase údajného kontaktovania pracovníkmi ÚPSVaR v decembri 2022 sa nachádzal na kurze v Liptovskom Mikuláši, a preto nebolo v jeho schopnostiach dozvedieť sa o vykonaných pokusoch o skúmanie jeho pomerov. Potom ako jeho dcéra B. našla predvolanie v schránke, kontaktoval obratom pani E. s tým, že jej situáciu vysvetlil a dohodli sa na termíne šetrenia na deň 21.12.2022, kedy sa šetrenie riadne uskutočnilo a rovnako obratom ohľadom šetrenia kontaktoval aj Mestský úrad C. C., pričom bol pracovníčkou vypočutý iba telefonicky. Z jeho strany tak nedošlo k nezáujmu a ignorovaniu výziev príslušných orgánov, čo v spojení so skutočnosťou, že okresný súd mu neumožnil výsluch na pojednávaní, vyústilo do rozhodnutia, ktoré nie je založené na reálnom skutkovom stave. Ďalej uviedol, že potom ako sa presťahoval k plnoletým deťom do bytu na K. ulici, bol maloletý u neho v byte mnohokrát, keďže ho takmer denne vyzdvihoval zo škôlky. V danom čase sa pýtal maloletý navrhovateľky, že by chcel u ocka spinkať, čo táto rezolútne odmietala. Napriek tomu maloletý u otca v byte dvakrát prespal, avšak navrhovateľka na maloletého vyvíjala psychický tlak a povinnosť vybrať si medzi ňou a otcom. Manžel vie maloletému zabezpečiť absolútnu starostlivosť vo všetkých smeroch, majú spoločné záujmy, chodia sa bicyklovať, kúpať, kreslia a hrávajú sa s legom. V čase, keď bola navrhovateľka s dcérou T. na týždennom výlete v Londýne, bol s maloletým celý týždeň a staral sa o neho. Maloletý má k otcovi výborný vzťah a tento ho miluje. Maloletý skvele vychádza aj s účastníkovou dcérou B., ktorú i manželka bežne prosila o pomoc pri starostlivosti o maloletého. Čo sa týka pomerov, byt na K. ulici je plne prispôsobený tomu, aby maloletému nič nechýbalo, má v ňom vlastnú izbu, do ktorej kúpil posteľ i nábytok, ktoré si maloletý sám vybral. Neobstojí ani tvrdenie, že by nebola vhodná striedavá starostlivosť z dôvodu, že maloletý v septembri nastupuje do školy, pretože maloletý absolvoval vyšetrenie so záverom o odporúčaní odkladu nástupu do školy o jeden rok, o čom manželka vedela. Okrem toho škôlka aj škola sa nachádzajú priamo oproti miestu výkonu zamestnania manžela, ktorý maloletého denne aj v súčasnej dobe vyzdvihuje.

9. Manžel v odvolaní ďalej poukázal na skutočnosť, že od času rozvodu manželstva, a teda aj v súčasnej dobe, účastníci fungujú ako rodina. Maloletého každý deň bráva zo škôlky a buď idú priamo domov do N. F., alebo počkajú na maminu a dcéru T. a spoločne idú do N. F.. Neupravenie styku s maloletým sa však javí ako nepochopiteľné a bude smerovať k ďalším rozporom, čo nevytvára vhodné prostredie pre výchovu maloletého. V súčasnej dobe účastníci zabezpečujú starostlivosť o maloletého spoločne, resp. navrhovateľka sama zaviedla starostlivosť formou týždennej striedavej starostlivosti na základe dohody. Otec má v tomto smere obavu, že bez existencie právoplatného rozhodnutia súdu bude jeho stretávanie sa s maloletým navrhovateľka svojvoľne znemožňovať, resp. upravovať tak, ako jej to bude vyhovovať.

10. K otázke výživného manžel v odvolaní uviedol, že tvrdenia o tom, že by účastníci spoločne nehospodárili, nie sú pravdivé. Manžel sa na úhrade nákladov domácnosti podieľal sumou presahujúcou 450 Eur, keď počas pôsobenia v Bratislave navrhovateľke zasielal 450 Eur až 700 Eur mesačne, ktoré boli určené na fungovanie domácnosti a vreckové pre ňu a maloletého syna, pričom tieto financie nezahŕňali platby za nákupy, ktoré realizoval sám. Stravu v predškolskom zariadení uhrádzala navrhovateľka z financií, ktoré jej manžel poukazoval na účet alebo jej predmetnú sumu nechal v hotovosti. Okrem toho sa podieľal aj na úhradách výučby anglického jazyka, úhradách v plaveckom klube, uhrádzal aj výdavky spojené s dovolenkami, napríklad lyžovačky, a to aj pre manželkinu dcéru T.. Ďalej uviedol, že jeho výdavky predstavujú splátky hypotéky, životné poistenie, poistenie domácnosti, pričom okrem svojich bežných výdavkov platil aj poisťné na auto v prospech navrhovateľky a ďalšie platby. Čo sa týka výšky okresným súdom stanoveného výživného, maloletý v súčasnej dobe nie je ani žiakom základnej školy, a preto stanovené výživné považuje za neprimerane vysoké. Nie je zrejmé, v akej výške by potom bolo stanovené výživné v prípade prechodu na 2. stupeň základnej školy či na strednú školu. Ako primerané veku maloletého manžel uviedol výživné v sume 200 Eur mesačne, pričom poukázal na to, že navrhovateľke, ktorá má zverenú dcéru T., ktorá má v súčasnej dobe 16 rokov, platí jej otec výživné v sume 180 Eur mesačne. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby bol maloletý zverený do striedavej starostlivosti matky a otca s tým, že vzhľadom na skutočnosť, že aktuálne hradí náklady vo väčšom rozsahu ako matka a suma príspevku na výživu maloletého sa bude v čase meniť, nie je aktuálne nutné ani možné výšku tohto príspevku upraviť stabilne. Preto navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť alebo zmeniť a maloletého N. zveriť do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, že počas trvania striedavej starostlivosti sa výživné neurčuje.

11. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že je nesporné, že odvolateľ sa k návrhu na rozvod manželstva písomne nevyjadril napriek skutočnosti, že mu bol riadne doručený spolu s poučením a výzvou, a nezúčastnil sa ani na pojednávaní. Navrhovateľka zotrvala na okolnostiach, ktoré uviedla ako podstatné pre rozpad manželstva, popiera tvrdenie manžela o tom, že sú klamlivé, a poprela tvrdenie manžela o priebehu hádky. K starostlivosti a úprave styku s maloletým uviedla, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku náležite vypořiadal s návrhom zveriť maloletého N. do spoločnej osobnej starostlivosti aj s návrhom odvolateľa zveriť maloletého N. do striedavej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník vo svojom návrhu žiadal zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky s prihliadnutím na závery sociálneho zisťovania. Skutočnosť, že nie je upravený styk otca s mal. dieťaťom, dáva možnosť jeho pomerne širokého využitia. Otec v priebehu konania sám uznal, že nemal nikdy obmedzované stretávanie s maloletým dieťaťom a matka nikdy nevytvárala prekážky, resp. nepripravila dieťa na to, aby trávil čas so svojim otcom. Súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie vo vzťahu k výroku o výške výživného, ktorým zaviazal otca na čas po rozvode. Rozsah nákladov odvolateľa, ktorý uvádza v ďalšej časti odvolania, korešponduje s nákladmi, ktoré uviedol vo svojej výpovedi na stretnutí. Matka nepopierala finančné príspevky otca do spoločnej domácnosti. Navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

12. Manžel v písomnej reakcii na vyjadrenie navrhovateľky uviedol, že trvá na argumentácii obsiahnutej v odvolaní. Zdôraznil, že okresný súd nekonal tak, aby zistil skutočný stav vecí, pričom bol povinný na účely zistenia skutočného stavu vykonať všetky potrebné dôkazy, a to aj keď ich účastníci konania nenavrhli. Okresný súd sa opieral iba o tvrdenia navrhovateľky a nevysporiadal sa náležite s návrhom na zverenie maloletého N. do spoločnej osobnej ako i striedavej starostlivosti rodičov. Zotrval aj na odvolacích dôvodoch týkajúcich sa určenia výšky výživného. K aktuálnemu stavu vo vyjadrení uviedol, že už od času krátko nasledujúceho po rozvode manželstva účastníci riadne fungovali ako rodina, a teda skutočnosti, z ktorých okresný súd vychádzal, nezodpovedali reálnemu stavu. V dobe vynesenia rozsudku síce došlo k zmene, keď sa účastník na pár dní odsťahoval, avšak už v čase podania odvolania bol rozhodujúci stav odlišný od stavu tvrdeného navrhovateľkou. Otec trávil s maloletým prázdniny, resp. dovolenku, v rámci ktorej cestovali, pričom po návrate dňa 04.08.2023 zostal s maloletým v dome vo N. F., keďže navrhovateľka trávila čas s dcérou u rodiny na východe Slovenska. Po jej návrate sa dohodli, že sa účastník vráti do spoločnej domácnosti, kde od uvedenej doby zotrval, nakoľko sa dohodli na obnovení vzťahu a spoločného rodinného života. Následne spoločne ako rodina strávili aj dovolenku v Chorvátsku. Medzi účastníkom a navrhovateľkou tak došlo k zmene pomerov a k obnoveniu rodinného spolunažívania, a preto je nevyhnutné upraviť styk s maloletým aj výšku určeného výživného. Účastníci v súčasnej dobe spolu hospodária, resp. sa obidvaja podieľajú na úhradách spojených s chodom domácnosti, na čo je nevyhnutné prihliadnuť. Účastník v súčasnej dobe uhrádza všetky v konaní už deklarované náklady spojené s rodinným životom, starostlivosťou o dom, starostlivosťou o maloletého a dcéru navrhovateľky, pričom navrhovateľke neprestal uhrádzať vreckové, ktoré jej poukazoval počas manželského života, a platí aj súdom určené výživné, čo je vzhľadom na jeho príjem neprimerane zaťažujúce a neúčelné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a zmenu pomerov, z ktorých vychádzal okresný súd, je tak zrejma nevyhnutnosť zrušenia rozsudku v jeho časti týkajúcej sa úpravy styku s maloletým a v časti upravujúcej výšku výživného.

13. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, zrušil vo výrokoch II., III. a IV. a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil v tejto časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Vo vzťahu k podanému odvolaniu považuje krajský súd za potrebné predovšetkým zdôrazniť, že odvolanie smeruje výlučne voči výroku II., ktorým bol okresným súdom maloletý N. zverený do starostlivosti matky s určením povinnosti otcovi prispievať na jeho výživu, a proti výroku III., ktorým okresný súd styk otca s maloletým dieťaťom neupravuje. Podaným odvolaním tak nebol napadnutý výrok I. rozsudku okresného súdu, ktorým bolo manželstvo navrhovateľky a odvolateľa rozvedené. Týmto rozsahom odvolania sú tak dané medze prieskumnej právomoci krajského súdu ako súdu odvolacieho.

15. Krajský súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku konštatuje, že okresný súd pri svojom rozhodnutí o zverení maloletého do starostlivosti matky vychádzal z ním zisteného stavu veci a prihliadol na skutočnosť, že v byte otca nebolo vykonané šetrenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny ani zo strany Mesta C. C. a zároveň prihliadol na skutočnosť, že na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, sa otec nezúčastnil. Okresný súd práve s ohľadom na to, že nemal preukázané, aké sú možnosti otca zabezpečiť starostlivosť o maloletého, nepristúpil k zvereniu maloletého dieťaťa do spoločnej starostlivosti rodičov a zároveň z dôvodu, že bola zamedzená možnosť zistenia podstatných skutočností týkajúcich sa pomerov na strane otca, konštatoval, že nie je naplnený ani predpoklad pre zverenie maloletého do striedavej starostlivosti rodičov. S týmto postupom a záverom súdu prvej inštancie sa krajský súd ako súd odvolací nestotožnil.

16. Krajský súd považuje za potrebné vo všeobecnosti poukázať na vyšetrovací princíp, ktorý sa uplatňuje v civilnom mimosporovom konaní, v zmysle ktorého je súd povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, a to aj za situácie, kedy ich účastníci konania nenavrhlí (Článok 6, § 35 CMP). V civilnom mimosporovom konaní má súd postupovať tak, aby jeho rozhodnutie bolo čo najbližšie k hmotnoprávnym pomeroch účastníkov konania. V kontexte týchto všeobecných princípov sa preto nemožno stotožniť s postupom súdu prvej inštancie, ktorý sa obmedzil na konštatovanie, že otec nespolupracuje so súdom ani s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a následne bez toho, aby preveril skutočný stav pomerov u otca a jeho reálne možnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletého, dospel k záveru, že je potrebné zveriť dieťa do starostlivosti matky. Zo strany okresného súdu bude preto potrebné dokazovanie doplniť takým spôsobom, aby sa jednoznačným spôsobom ustálili pomery na strane otca a jeho možnosť zabezpečiť starostlivosť o maloletého, a to aj v kontexte jeho tvrdení uvádzaných v podanom odvolaní, kde otec popísal svoje pomery vo vzťahu k bytu na K. ulici v C. C. a uviedol tiež možnosti zabezpečenia starostlivosti o maloletého.

17. Krajský súd ďalej považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že z odvolania otca a z jeho písomného vyjadrenia zo dňa 12.09.2023 zároveň plynú skutočnosti, ktoré vedú k záveru, že na strane účastníkov konania nastala zmena pomerov, ktorá má svoju relevanciu a dopad aj na možné usporiadanie vzťahov rodičov k maloletému dieťaťu. Otec vo svojom odvolaní a v následnom písomnom vyjadrení uviedol, že rodičia už od času, ktorý nasledoval krátko po rozvode manželstva, opätovne fungovali ako rodina, otec sa vrátil do spoločnej domácnosti do domu vo N. F. a ako rodina strávili aj letnú dovolenku v Chorvátsku. Je pritom potrebné poukázať na skutočnosť, že okresný súd v rámci svojho rozhodovania vychádzal z tvrdenia navrhovateľky, že vyzvala odvolateľa, aby spoločnú domácnosť opustil, a s prihliadnutím na túto skutočnosť následne okresný súd konštatoval nemožnosť rozhodnutia o spoločnej osobnej starostlivosti. Krajský súd v tomto smere poukazuje na skutočnosť, že v rámci vyvolaného odvolacieho konania zo strany navrhovateľky nebolo popreté tvrdenie odvolateľa o tom, že sa vrátil do spoločnej domácnosti a že aktuálne opätovne fungujú ako rodina. Bude preto potrebné tieto skutočnosti zo strany okresného súdu relevantným spôsobom zistiť a došetriť tak, aby rozhodnutie o zverení maloletého vychádzalo z dostatočne zisteného skutočného stavu veci. Krajský súd v tomto smere zvýrazňuje relatívne nový inštitút Zákona o rodine, ktorým je spoločná osobná starostlivosť obidvoch rodičov o dieťa (§ 24 ods. 2 Zákona o rodine). Aktuálne k času svojho rozhodovania krajský súd nemal zistené, že by niektorý z rodičov nebol spôsobilý maloleté dieťa vychovávať, a preto je potrebné okresným súdom ustáliť, či prípadne je zo strany rodičov záujem o túto formu starostlivosti o maloletého, ktorá je viazaná na záujem rodičov a ich súhlas s takouto formou starostlivosti. Nesúhlasí krajský súd s konštatovaním okresného súdu, ktorý uviedol, že hlavným predpokladom zverenia dieťaťa do spoločnej osobnej starostlivosti by malo byť, že rodičia maloletého žijú v jednej domácnosti, keďže takáto podmienka zo znenia ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine neplynie. Základom pre takéto rozhodnutie či už ohľadom starostlivosti alebo výživného, je vo všeobecnosti súhlas obidvoch rodičov a skutočnosť, že sa vedú bez konfliktov vzájomne na spoločnej osobnej starostlivosti dohodnúť a že vedú bez ingerencie súdu rozhodnúť o všetkých záležitostiach maloletého dieťaťa. Zároveň je však samozrejme nevyhnutné skúmať najlepší záujem dieťaťa, a teda prípadným zverením dieťaťa do spoločnej osobnej starostlivosti musí byť naplnená podmienka najlepšieho záujmu dieťaťa a zároveň musia byť zaistené jeho potreby. V prípade, ak by neboli naplnené zákonné predpoklady pre možnosť nariadenia spoločnej osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa, je potrebné okresným súdom dostatočným spôsobom došetriť pomery na strane otca a vyporiadať sa s jeho návrhom na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, samozrejme opätovne za prihliadnutia na najlepší záujem dieťaťa a na zaistenie jeho potrieb. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sa potom krajský súd nemohol stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávacom prípade nie sú naplnené

predpoklady ani pre možnosť spoločnej osobnej starostlivosti ani pre možnosť striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, keďže závery okresného súdu v tomto smere hodnotí odvolací súd ako predčasné, bez dostatočného zistenia skutočného stavu veci a možností rodičov zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Je pritom namieste poukázať na skutočnosť, že s ohľadom na ústretový postoj obidvoch rodičov môže byť najvhodnejším riešením úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vzájomná dohoda rodičov (prípadne aj s opakovaným využitím koordinátora), ktorá môže nahradiť autoritatívne rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a potrebu opätovného posúdenia otázky zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti rodičov, nemôže potom obstať ani výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bola otcovi uložená povinnosť platiť na maloleté dieťa výživné vo výške 450 Eur mesačne. Otázkou určenia rozsahu vyživovacej povinnosti bude potrebné okresným súdom opätovne posúdiť s prihliadnutím na nové rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti obidvoch rodičov, prípadne jedného z nich. V tomto smere poukazuje krajský súd na úpravu ust. § 62 ods. 6, 7 Zákona o rodine, ktoré ustanovenia osobitným spôsobom reflektujú na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, resp. do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov vrátane možnosti počas trvania takejto starostlivosti výživné neručiť. Ani pri prípadnom zverení dieťaťa do spoločnej či striedavej starostlivosti obidvoch rodičov však nie je možné s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu vylúčiť ani rozhodnutie, ktorým súd určí jednému z rodičov povinnosť platiť na maloleté dieťa výživné k rukám druhého z rodičov. Aj vo vzťahu k rozhodnutiu o výživnom bude pritom potrebné okresným súdom v prípade, ak nedôjde k dohode rodičov, zväziť všetky okolnosti a zistiť skutočný stav veci týkajúci sa nielen výdavkov maloletého dieťaťa a výdavkov matky, ale aj výdavkov otca, ktoré otec bližšie deklaroval v podanom odvolaní. V závislosti od rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti jedného alebo obidvoch rodičov, bude potom potrebné okresným súdom opätovne sa zaoberať aj otázkou potreby úpravy styku rodiča, ktorému prípadne dieťa nebude zverené do výchovy, s maloletým dieťaťom.

19. S ohľadom na uvedené skutočnosti pristúpil krajský súd k zrušeniu odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu v jeho výroku II., ktorým bol maloletý N. zverený do starostlivosti matky s povinnosťou otca prispievať na jeho výživu, a vo výroku III., ktorým styk otca s maloletým dieťaťom upravený nebol. Zároveň bol krajským súdom zrušený aj výrok IV. o náhrade trov konania ako výrok, ktorý je závislý od meritórneho rozhodnutia vo veci samej.

20. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.